

Human Dignity and Humiliation Studies (Human DHS)

Breaking the cycle of humiliation

15. Yıllık Konferans: 28-30 Nisan 2010, İstanbul/TÜRKİYE

KONFERANS SONUÇLARI PAYLAŞIM RAPORU

Hayal Köksal (Ph.D.)
Konferans Genel Koordinatörü

ÖZET

İnsan saygılığının artırılması ve aşağıla(n)manın önlenmesi için çalışmalar yapmakta olan “ Human Dignity and Humiliation Studies” in 15. Yıllık Konferansı, “Yurtta Barış, Dünyada Barış” sloganıyla 28-30 Nisan 2010 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi’nde gerçekleşti.

Human Dignity and Humiliation Studies (HumanDHS, www.humiliationstudies.org), küresel bir disiplinler arası paylaşım ve iletişim ağı olup içerisinde saygılığın artırma, küçümsemeyi yok etme odaklı çalışmalar yapan akademisyen ve uygulayıcıları barındırmaktadır. Bu kişilerin arzusu; sistemli bir değişimle yerel veya küresel bazda olumlu ve açık iletişimin başlatılıp geliştirilmesi için saygı ve yüreklendirme odaklı çalışmaların desteklenmesi, böylelikle de; tüm dünyadaki küçümseme ve aşağılama zincirinin kırılması, insan saygılığının geliştirilmesidir. Bu ağın içinde yaklaşık 1,000 bireysel olarak davet edilmiş üye bulunmaktadır. Web sayfasını da her yıl 160 ila 180 ülkeden 20,000 ile 40,000 arasında kişi giriş ziyaret etmektedir.

28-29 Nisan 2010 günlerinde Rektörlük salonunda yer alan Kapalı Oturumlarda konferans konuşmalarını başlatabilmek amacıyla “Değerbilme Sunuşu ([appreciative enquiry](#))” da denebilecek bir yaklaşım temel yöntem olarak kullanılmıştır. Farklı ülkelerden gelen katılımcılar çalışılan konular üzerinde kendi görüş ve yaklaşımlarını diğer katılımcılarla paylaşmışlardır. Topluma açık ve ücretsiz olan son gün ise (30 nisan) Albert Long Hall ve Fuayesinde yer almıştır. Bu son günün konuşmacıları konuları ve unvanlarıyla aşağıda belirtilen Human DHS Başkanı, Direktörü, Konferans genel koordinatörü ve sorun alanlarıyla ilgili Türk ve yabancı konuşmacılardır:

- “Değerbilme Sunuşu ve Aşağılama”, [Linda Hartling](#), Ph.D., Direktör, HumanDHS; Wellesley Üniversitesi, Jean Baker Miller Eğitim Enstitüsü, bir önceki eş başkanı, Boston, ABD.
- Tüm katılımcı uzmanların tanıtılması, [Evelin Lindner](#), HumanDHS Kurucu Başkanı.
- “Sosyal değişim aracı olarak EĞİTİM: Saygılığın ve Birliğin Nasıl Geliştirileceği ve Aşağılamanın Nasıl Yok Edileceği” üzerine bir sunu, [Vineeta Kamran](#), India, Lucknow City Montessori School Kurucu Müdürü.
- “Saygılığın ve Küçümsemenin Sığınma Kanunundaki Rolü”, [Paresh Kathrani](#), Direktör, Centre for Global Morality, Londra Kings College’da bu konuda Doktora yapıyor.
- “Engellilik, Saygılık ve Aşağılama”, [Ramazan Baş](#), Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği Başkanı.
- “Kadının İnsan Hakları”, [Nazan Moroğlu](#), İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği Genel koordinatörü ve Yeditepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.
- “Yurtta Barış, Dünyada Barış” ın Anlamı, [Hayal Köksal](#), Ph.D., HumanDHS Küresel Danışmanlar Kurulu ve Eğitim Ekibi üyesi, Kalbe-Mer ve Sü Ge Der Başkanı.
- “Şoktan Saygıya: Aşağılamadan Onurlandırmaya”, [Evelin Lindner](#), HumanDHS Kurucu Başkanı.
- BTS Lobi’de Dünya çocuklarının yaptığı bir Poster-Kolaj sergisi yer almıştır. Serginin küratörü olan ünlü Türk heykeltıraşı Füge Demirok’un da 5 parça heykeli yer almıştır. Bakınız: <http://www.hayalkoksal.com/V1/index.php>

28-29 NİSAN: KONFERANSIN KAPALI OTURUMLARI

İlk gün [Linda Hartling](#)’in açılış konuşmasıyla başladı. Linda; HumanDHS’in toplantılarının özelliği, aşağılamadan uzak bir atmosfer yaratmanın amacı, müşterek saygı ortamıyla gerçekleştirilen ortak çalışma ortamının önemi, müşterek empati ve farklılıklara açık olma konularında açıklama yaptıktan sonra “Değerbilme Sunuşu ([appreciative enquiry](#))” yaklaşımının bu ağ için en yararlı yöntem olduğundan bahsetti. HumanDHS’in çabalarının sadece birlikte yapılan proje ve çalışmalar değil, aynı zamanda birlikte nasıl çalışılacağı konusu da olduğunu vurguladı. Toplantıların uygun zamanlarında, örneğin günün sonunda belli bir zaman ayırıp gözlenen ve öğrenilenler hakkında yansımalarda

Human Dignity and Humiliation Studies (Human DHS)

Breaking the cycle of humiliation

15. Yıllık Konferans: 28-30 Nisan 2010, İstanbul/TÜRKİYE

bulunmanın öneminden söz etti. Bunun katkısının özellikle aşağılamadan uzak öğrenmeye büyük olduğunu belirtti. "Değerbilme Sunuşu" ile insanlarda hep onaylamanın beklenmediğini, esasında ana hedefin; katılımcıların anlayışına zenginlik katmak ve farklı yaklaşımlarla konuyu farklı bakış açılarından irdelemek olduğunu belirtti. Belki bu "Olumlu – iyi huylu çatışmayı sürdürmek" olarak da algılanabilir. Jean Baker Miller'a göre bu; farklılıklar için derin bir saygı, farklı bakış açılarına açık olmak ve hiyerarşik önem sırası hatasına (rütbelemeye) düşmeksizin diğerlerini de işe katabilmenin uygulaması anlamına geliyor. Çoğu alanlarda gördüğümüz gibi; hiyerarşik önem sırasına sokma çabası enerjimizi alıp götürüyor, işin yapılması gereken önemli kısımlarından ve amacından bizi uzaklaştıran bir süreç. Çoğu kişi, "çatışma"yı kazan-kaybet savaşımı içinde bir mücadele şekli olarak algılar. Öte yandan; "Olumlu çatışmayı sürdürmek" ise empatik ve saygılı olmak, ortamı doğal, açık ve anlaşılabilir ve gelişmeye açık hale getirmektir. Önemli olan başka bir konu da; topluma açık olan kısım dışında programa sadece bireysel olarak davet edilenler katılabilecek olmasıdır. Açık konferans herkes için ve ücretsizdir. Kapalı oturumların katılımcı sayısı kısıtlıdır. Katılacak kişilerin konularında önde gelen ve tarafımızdan bilinen kişiler olmasına önem veririz.

1. Gün: 28 Nisan 2010

Katılımcı sayısı 40 civarındaydı. Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Sayın Kadri Özçaldıran herkese "hoş geldiniz" dedi. Sonra Hayal Köksal ve Linda Hartling kapalı oturuma gelen kişileri selamlayarak oturumu açtılar ve oturumun yapısını tanıttılar.

Linda sürekli özeni ve bilgeliği ile zor anlarda bile atölye çalışmalarımızı hep aynı düzey ve sıcaklıkta tutan kişidir. Bu konferansın yapısı ve özelliği için seçtiği bazı Türk atasözlerini bizlerle paylaştı:

İmece ve yardımlaşmanın önemini belirtmek için: "Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.", "Bir elin nesi var, iki elin sesi var.",
Hata yapınca anlayış göstermemiz için ise; "Hatasız Kul Olmaz."

Katılımcıların tek tek kendilerini tanıttıktan sonra verilen çay-Kahve molasını başarılı Yenilikçi Öğretmenlerden biri olan Sayın Gülcan Yeten'in arkadaşlarıyla verdiği mini-konser izledi. Müziği ve kostümüyle katılımcıları Karadeniz yöresine götürüyor Gülcan öğretmen bağlamasıyla etnik Karadeniz parçalarını son derece büyük bir başarı ile çaldı ve söyledi.

İkinci oturum "Kim olduğumuzu" ve "Son Haberlerimiz" in paylaşıldığı anlatan tanıtım bölümüydü. "Açık Alan / Open Space" oturumları genellikle Linda M. Hartling tarafından en verimli bölümlerden olan kahve molasiesnasında tartışılan konular baz alınarak başlatılır. HumanDHS ekibi olarak açık alan çalışmalarını saygınlık oturumlarına uygulamaktan hoşlanıyoruz. Herkese ve eşit koşullarda söz hakkı verir ve özellikle ilk günde yapılıncı birbirini tanıma ve işbirliği yapma konularında destek sağlar. Bu sürecin akıcı ve akılcı olması için, anlayışı, desteği, katılımcıların katkı alanlarındaki esneklik payını, ortak yaratıcılıkla birleştirerek geri kalan günler için bir program geliştiririz. İlk gün boyunca iki oturum gerçekleştirildi:

- Hayal Köksal tarafından; "Yurtta ve dünyada Barışı nasıl gerçekleştirebiliriz?"
- Yoav Peck ve Avi Shahaf tarafından; "Okullarda Saygınlığı Geliştirebilme".

Kapanış konuşmalarının sonrasında konuklar Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği, Türkiye Ofisi tarafından finanse edilen Gala Yemeğine katılmak üzere İTİ Vakıftepe tesislerine doğru hareket ettiler. Destek veren ve emeği geçen herkese teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Human Dignity and Humiliation Studies (Human DHS)

Breaking the cycle of humiliation

15. Yıllık Konferans: 28-30 Nisan 2010, İstanbul/TÜRKİYE

2. Gün: 29 Nisan 2010

İkinci gün Hindistan Yeni delhi'den katılan Gestalt uzmanı, Kailash Tuli'nin konuşması ile başladı. Sunusunun konusu: "Hindistan ortamında küçümse(n)me, İnsan saygınlığı için yapılabilecekler ve etkinlikleri"çağın ruhunun kullanılması" idi.

Günün müzikal katkısı Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi, Flüt Yüksek Lisans öğrencileri olan Özge Solar, Nil Köroğlu ve Asdıhan And'dan geldi. Muhteşem konser için başta hocaları Sayın Ayla Uludere olmak üzere tüm sanatçı arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

İkinci gün iki oturumda 4 konu tartışıldı:

- "Güzelliği İşleyiş: Kuşatmanın dinamikleri ve Küçümsemenin değişimi"; İrlanda'dan gelen konuşmacı Anthony McCann tarafından işlendi.
- Almanya'dan Ulrich Spalthoff ise; "Saygınlığı OLPC Projesi ile geliştirme" konusunu sundu.

Üçüncü Açık Alan oturumunda da iki lider konuşmacı vardı:

- "Toplu şiddetin genel geçimli kalıntıları: Almanya'dan gözlemler" Uta Otmüller tarafından anlatıldı.
- "Sosyal yerdeğiştirme" İngiltere'den gelen Maggie O'Neill ve ABD'den gelen Moira Rogers tarafından sunuldu.

İki ayrı konu daha yapılan sunumlar arasındaydı:

- Bosna-Hersek'den gelen konuşmacı Ardian Adžanela: "İnsan Saygınlığı ve Küçümseme konularının çatışma sonrası geçiş devletlerindeki durumu" üzerinde durup Bosna Hersek vakasını paylaştı.
- Norveç'ten gelen Salman Türken: "Akliselim ile ideoloji ve grup içi ilişkilerde küçümseme" üzerinde durdu.

Katılımcılar gün sonunda Sarıyer Kent Konseyi tarafından sağlanan bir tekne ile Boğaz turu yapıp teknede "Balık-ekmek" yediler. Sonsuz teşekkürlerimizle.

TOPLUMA AÇIK KONFERANS: 30 NİSAN 2010

Konferansın son günü genel katılıma açıktı. Katılım ücretsiz olup çeviri hizmeti vardı. Ancak katılımcı sayısı maalesef azdı_ yaklaşık 100 kişi. Hayal Köksal, Linda Hartling, Evelin Lindner ve BUPERC adına Füge Demirok tarafından yapılan açış konuşmalarından sonra yapılan ilk oturum İngilizce idi ve yabancı konuk konuşmacılara ayrılmıştı:

1. "Küçümsemeden Saygınlığa: Doğru ilişkiler sanatına doğru" konusu Linda M. Hartling tarafından sunuldu. Linda; ABD'deki Wellesley Üniversitesi, Wellesley Kadın Merkezi olan "Jean Baker Miller" Eğitim Enstitüsünün eski eş başkanı ve HuamnDHS'in direktörüdür.

Linda; küçümseme ve aşağılama deneyimlerini çözümlenmek üzere tanımlayacak bir yapı oluşturabilmek üzere kültürel-ilişkisel bir kuram kullanarak konuşmasına başladı. Nörolojideki son araştırmaların insan gelişiminde ilişkilerin temel olduğunu gösterdiğine dikkat çekti. Yaşamak ve gelişmek için gereksinim duyulan ilişkilerde aşağılamanın yıkıcı bir etkiye sahip olduğunu vurgulayan

Human Dignity and Humiliation Studies (Human DHS)

Breaking the cycle of humiliation

15. Yıllık Konferans: 28-30 Nisan 2010, İstanbul/TÜRKİYE

Linda sosyal dışlama üzerinde durdu. Aşağılamanın sosyal acıya neden olduğunu, bunun da öz farkındalıkta azalmaya, öz düzende düşüşe, akabinde artan öz savunma davranışına ve sonuçta o kişinin şiddet odaklı davranışlar içine gireceği riskine işaret etti.

İnsan saygılığının artırılması ve küçümsemenin yok edilmesi iletişim ağının temel işlevinin Şiddete yol açan ilişkilerin iyileştirilmesi ve değiştirilmesine yönelik olduğunu vurguladı. HumanDHS'nin; "tüm insanlığın saygınlığı ve gelişimi için gerekli olan doğru ilişkilerin" kurulmasına adanmış olduğunu söyledi.

İkinci konuşmacı üçüncü kez ülkemize gelen; Hindistan, Lucknow'da bulunan City Montessori School'un kurucu müdürü Vineeta Kamran idi. Bildirisinin başlığı: "Sosyal Değişim Aracı: Eğitim: Saygınlığı, Birliği Nasıl geliştirir; aşağılamayı nasıl yok ederiz?" idi.

İngiltere'de kurulmuş olan "Centre for Global Morality"nin direktörü ve Londra Kings Üniversitesinde "mülteci yasası" konusunda doktora tezi hazırlamakta olan Paresh Kathrani'nin bildiri başlığı ise; "İçerde veya dışarıda: Sınır çizgisinde Barınak arayıcılar/Mülteciler".

HumanDHS kurucu başkanı [Evelin G. Lindner](#), sahneye gelerek tek tek tüm yabancı konukları sahneye davet etti, Türk izleyicilere kısaca kendilerini tanıtmalarını istedi ve hepsinden "Kendilerini ne zaman önemli biri gibi hissettikleri" ortak sorusunu sorarak farklı bir yaklaşımla konukların anlaşılmasını sağladı.

Çay arasında tüm katılımcılar Lobide açılan bir "Dünya Çocukları Barış Sergisi'ne katılmaktan keyif aldılar. Çalışmada yer alan barış konulu poster ve kolaj çalışmaları 26-28 Ağustos 2008 tarihlerinde İstanbul Yeditepe Üniversitesinde gerçekleştirilen "11. Uluslararası Öğrenci İmece Halkaları konvansiyonu" ve 2-5 Aralık 2009 tarihlerinde Lucknow, Hindistan'da gerçekleştirilen "12. Uluslararası Öğrenci kalite Kontrol halkaları Konvansiyonu" esnasından dünya çocukları tarafından yapılmıştı. Sergiyi hazırlayan ünlü heykeltıraşımız Füge Demirok da kendi 5 eserini sergiye katmıştı.

Aradan sonra SANSEV (Sanatçılar ve Sanatseverler Kültür ve Dayanışma Derneği) üyeleri tarafından harika bir konserle konuklar mutlu anlar yaşadılar. Opera sanatçısı Nursel Öncül'ün başkanlığını yaptığı SANSEV'den soprano Nalan Bilen'e piyanoda Burcu Savaşman ve Mahmut Kelpetin eşlik ettiler. Bu harika katkı için kendilerine teşekkürü borç biliyoruz.

İkinci oturum Türk konuşmacılara ayrılmıştı: İlk konuşmacı olan Türkiye Omurilik felçlileri Derneği Başkanı Ramazan Baş, "Engellilik, Saygınlık ve Küçümseme" konusunda görüşlerini bildirdi ve Derneğin faaliyetlerinden bahsetti. Ayrıca bir gazeteci olarak da konferans sonrasında Evelin Lindner, Hayal Köksal ve Almanya'dan bir zihinsel engelli çocuklar uzmanı olan Brigitte Volz ile röportaj yaptı

Nazan Moroğlu; "Türkiye'de Kadının insan hakları" konusunda konuştu. Moroğlu; İstanbul kadın kuruluşları birliği Genel Koordinatörü ve "Kadınların İnsan Hakları Sözleşmesi" adlı kitabın yazarı olup Yeditepe Üniversitesi, Hukuk fakültesinde ders vermektedir.

Human Dignity and Humiliation Studies (Human DHS)

Breaking the cycle of humiliation

15. Yıllık Konferans: 28-30 Nisan 2010, İstanbul/TÜRKİYE

Hayal Köksal, "Yurtta Barış, Dünyada Barış Felsefesi ile İnsan Saygınlığı" konusunu izleyicilerle paylaştı. Bu konferansın genel koordinatörü ve evsahibi olan Köksal; "WCTQEE-CMS-KALBE-MER Barış Eğitimi İnişyatifi"nin Türkiye ortağı, Microsoft Türkiye'nin Yenilikçi Öğretmenler Programının kurgulayıcısı ve bir önceki danışmanı, Liderlik, Barış ve Kalite uzmanıdır. Konuşmasında "KÖPRÜLER KURMAK"tan bahseden Köksal "dünyada barış"ı gerçekleştirebilmek için; dersler, okullar, bireyler, ülkeler ve kıtalar arasında iletişim ve barış köprüleri kurmak gerektiğini ve bu hedefleri de Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesinde bulabileceğimizi belirtti.

HumanDHS'in kurucu başkanı olan Evelin G. Lindner son konuşmasında; "Şoktan Saygıya: Aşağılamadan Onurlandırmaya" konusundan bahsetti. Önce HumanDHS İletişim ağının genel ve özel hedeflerini kısaca özetleyen Evelin; küreselleşmenin makro-mezo ve mikro düzeylerde psikolojik dinamiklerinden ve yeni çözümlerden ve de her alanda uygulanan genel politikadan söz etti.

Konferansın sona ermesinden sonra konuklar günün geri kalan kısmını Kapalı Çarşı turu ve Galata Kulesi gezisi ile sonlandırdılar. Bu etkinlik 1 Mayıs'ta yapılan harika bir İstanbul Şehir turu ile sona erdi.

SON SÖZLER...

Bu güzel ama bir o kadar da meydan okuyucu etkinliğin organizasyonunu yapmayı dört yıl önce gelen bir öneriyle kabul etmişim. Tüm bu yıllar boyunca konferansın nasıl verimli ve iyi bir şekilde organize edilebileceğini uzun uzun planladım. Böylesine yeni ve alışılmadık bir alanda sorumluluğu sadece kendi ülkem değil tüm diğer katılımcı ülkeler adına da üstlendim. Konferans sloganı olarak; YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ"ı özellikle ülkem için özel konumundan; Batıyla Doğu arasında köprü olduğu gerçeğinden yola çıkarak seçtim ve işledim. Katılımcı dostlarımızdan gelen dönütler beklentilerimizin gerçekleştiğini ve başarılı olduğumuzu gösteriyor. Ne hoş!

Bu etkinliğin böylesine başarılı sonlanması dolayısıyla son derece mutluyuz. Bu imecenin gerçekleşmesinde katkı sağlayan Boğaziçi Üniversitesi'ne ve Boğaziçi Üniversitesi Barış Eğitimi Merkezi BUPERC'e, Sürekli Gelişim Derneği Sü Ge Der'e, Kalite ve Barış Eğitimi Merkezi KALBE-MER'e, ana sponsorumuz Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği, Türkiye Ofisine hayallerimizi gerçekleştirdiği için teşekkür ediyoruz. Boğaziçi Üniversitesindeki dersimi alan ve bu etkinlikte gönüllü yardımcı olarak çok şey öğrenen öğrenci arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Sarıyer Kent Konseyi'nin Boğazda tekne turu desteğine, özellikle Yürütme Kurulu başkanı Adnan Ayber'e çok teşekkür ediyoruz. Müzik destekleri için; sevgili yenilikçi öğretmen dostum Gülcan Yeten ve ekibine; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Konservatuar Flüt Yüksek Lisans öğrencileri ve hocalarına; San-Sev desteği için sevgili dostum Nursel Öncül'e sonsuz teşekkürler ediyorum. Etkinliğimize sanat ile heyecan ve güzellik kattılar. Kuru Kahveci Mehmet Efendi'ye ve Boğaziçi Catering'e Türk damak tadının zevkini kattıkları için; Poster ve afişleriyle toplumu bilgilendirmeye verdikleri destek için Doğan Reklamcılığa ve kaliteli ve güvenli transfer desteği için Klas Turizme; keyifli İstanbul, Kapalı Çarşı ve Galata Kulesi Yemeği için Fora turizme ve Murat'a sonsuz sevgiler sunuyoruz. Sevgili Evelin ve değerli Linda'nın bu yazıyı hazırlamadaki destekleri, kardeşlikleri ve kattıkları tüm değer için gönülden şükranlarımı sunuyorum. Yeni dostlar edinmemize olanak sağladılar. 23 katılımcının güzel yürekleri, değerli beyinleri ve büyük katılımları için onlara da sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Onlardan çok şey öğrendik. Eminim ki onlar da bizlerden. Paylaşımı özü ve güzelliğini yaşadık birlikte. Birlikte varız, birlikte güçlüyüz. Asla unutamayacağımız güzellikte bir Konferans yaşadık. Daha fazla bilgi ve resim için : www.humiliationstudies.org ve <http://www.hayalkoksal.com/V1/index.php> sayfalarını ziyaret ediniz.